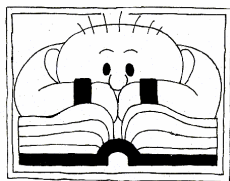

**GYI – Gyermekkönyvtári információ - 36. hírlevél
(2012. február 20.)**

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Szerkesztő: *Oláh Rozália*

GYI - Gyermekkönyvtári információ – 36. hírlevél (2012. február 20.)

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Kedves Gyermekkönyvtáros Kollégák!

Hírlevelünkben **2011 második félévében** beérkezett szakirodalmi információkat adjuk közre. A zalai gyermekkönyvtári tájékoztatót 2012-ben háromhavonta, tehát negyedévenként szerkesztjük, ezért a következő figyelendő időszak: **2012. január – február - március**, a legközelebbi beküldési határidő:

2012. április 5.

A beérkezett információk változtatás nélkül – de szerkesztve – kerülnek a hírlevélbe. Közreműködésüket megköszönve – üdvözlettel a szerkesztő: *Oláh Rozália*

Könyv és Nevelés

Emőd Teréz: Gondolatok a könyvtárban

Az elmúlt húsz év alatt részben vagy teljesen megváltoztak a kulturális intézményeink. A könyvtári hálózat csökkent. Az iskolák és pedagógusok helyzete egyre nehezebb. Egyre több a halmozottan hátrányos tanuló, a tanárok feladata a családban elmulasztott nevelési feladatok pótlása.

A családok széthullása, a kommunikációs intézmények változása az értékek felborulásához vezetett. Az emberek zöme a praktikum felé fordul, az új nemzedék is a karriert tartja elsődlegesnek.

Az intézmények munkáját nem lehet akciókkal és kampányokkal pótolni. A televízió és az internetes tartalmak sok művészi alkotással is szolgálnak, de emellett tömegesen jelen vannak a romboló, félelmet keltő vagy sekélyes programok, közlések.

Az olvasás épp ezért nem nélkülözhető: a tudat egészét igényli, erkölcsi problémákra világít rá, miközben szórakozást nyújt. Végig hangsúlyos az esztétikai elem. Jó lenne tudni, mennyi időt töltenek gyermekeink a monitorok előtt. Pedagógus ismerőseim felmérései alapján tudom a következő gondolatokat megfogalmazni – nyolcvan 7-12 éves gyerek válaszaiból következtetve. A gyerekek szubkultúrája átalakult, fontos megismerni, milyen hatások érik őket, hogyan lehet a nevelőmunkát fejleszteni.

Az alsósok legkedveltebb szabadidős tevékenysége a játék és a sport. Második helyen áll a tv-nézés, harmadik az olvasás, a számítógépezés a negyedik.

Az ötödikeseknél holtversenybe került a sport, a játék és a gépezés. A tv-nézés áll a harmadik helyen. (Felsőben nem divatos olvasni!) A világhálón sok tv-műsornak van honlapja, közösségi oldala, némelyik kiadványokat is kínál. Maximálisan és gyorsan kielégítik a gyerekek igényeit: kalandvágyat, kapcsolatokat, azonosulást, szórakozást, és más speciális igényeket. A kedvenc tv-műsört a gyerek folytathatja gépen, bekapcsolódik a történetbe és kommentálja. 73 számítógépes oldalt vagy kedvenc játékot soroltak fel a gyerekek. Majdnem mindenki használ levelező programot vagy közösségépítő portált. A facebooknak 25 gyerek tagja.

Átlag 4 könyvet olvasnak évente, kiemelkedő a 20 könyv és persze többen vannak, akik egyet sem jelöltek meg. 27-féle értékes szépirodalom szerepel a listán, a legtöbben a kötelezőket ismerik, vagy azt, amelyet a tanár felolvas az órán. A népszerű és ismeretterjesztő irodalmi művekből szintén 27-félét írtak le. Könyvtárból 25-en szerzik be könyveiket.

Szerencsére az élet sohasem úgy alakul, ahogy a jószok elképzelik. Jóslás helyett csak reménykedni tudok, hogy intézményeink újra megalapozzák majd az olvasni tudást, a média szakemberei és a programozók is művészi alkotásokkal gazdagítják a palettát.
=Könyv és Nevelés, 2011. 4. sz. p. 16-18.

Könyv, Könyvtár, Könyvtáros

Záró konferencia – a folytatás ígéretével /A Pest megyei „tudásexpressz”/

2009. szeptember 1-jén indult és hivatalosan 2011. áprilisának utolsó napján zárult az a TÁMOP-projekt, amelynek résztvevői beszámoló, összefoglaló, értékelő konferenciát rendeztek Szentendrén a Pest Megyei Könyvtárban, április 13-án.

A pályázat *A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében* címet viselte. A konzorciumban részt vevő intézmények, közgyűjtemények olyan feladatokat végeztek el, amelyek megalapozzák az általános iskolás korosztályban az egész életen át tartó tanulás készségét. A könyvtárak és általános iskolák együttműködésének hagyományosabb és újszerűbb módszereit próbálták ki Érden, Gödöllőn, Szentendrén és Vácott.

A pályázatban az olvasáskultúra fejlesztésére kidolgozott feladatokat a szervezők három csoportra bontották:

- olvasóvá nevelést segítő programok,
- az informális tanulást támogató feladatok,
- a hátrányos helyzetűeket segítő teendők.

A *Természet kalendárium*a az évszakok változásaihoz, a természet állandó megújulásához köthető természetismereti, földrajzi, biológiai, néprajzi és irodalmi barangolásra hívta a tanulókat. A feladatok kiváltképp arra irányultak, hogy a 10-14 évesek megértsék és megfigyeljék a természet és társadalom összefüggéseit, miközben gyakorolják a könyvtári tájékozódás eszközeinek használatát. A játékos feladatok megoldásához a természet megfigyelésén túl könyvtári dokumentumok használatára is szükségük volt. A negyedévente beküldött feladatokat a program gazdája értékelte, az elért pontszámokat a tanulóknak elküldte.

A *Rejtvények és rejtvények a matematikában* projekt a logikai készségeket volt hivatott fejleszteni. A tanulók itt is havonta kaptak feladatsorokat, amelyet játékos módon kellett megoldaniuk, mégpedig internet segítségével. A szoftver csak a helyes megoldás után engedte tovább lépni a versenyzőt a következő feladathoz, így nem volt lehetőség kikerülni a nehezebb példákat.

A *Diótörő-fejtörő* ugyancsak tizenkét hónapos program volt, és az ének-zenei ismereteket bővítette. Célja, egyben módszere a zene és irodalom értékeinek összekapcsolása volt. A feladatsoron végighaladva a gyerekek megismerkedtek a szvit cselekményével, szereplőivel, a táncok karakterével, ritmusával. A zenei fejtörő első három helyezettje jegyet kapott az Operaházba. A projekt talán legsikeresebb, legtöbb gyermeket aktivizáló része az *Élmény- és matricagyűjtő program* volt. Ebben a gondolkodó olvasásra, illetve az esztétikai érzék fejlesztésére ösztönözték a tanulókat a gyermeki gyűjtőszennvedély révén. A résztvevő két korcsoport tagjai kaptak egy 25 könyvcímből álló listát, amelyből tizet kötelező volt elolvasni. Minden jelentkező kapott egy színes olvasóalbumot, amelyben a személyes

adatok és a versennyel kapcsolatos tudnivalók mellett helyet kaptak a kötetekre vonatkozó kérdéssorok is. Minden könyv elolvasása után a gyermekek elbeszélgettek a műről a könyvtárossal, megválaszolták a cselekményre, szereplőkre vonatkozó kérdéseket, majd igazolásul kaptak egy-egy matricát, amit beragasztottak az olvasóalbumba. A legtöbb könyvet olvasó gyermekek könyvvásárlási utalványt kaptak jutalmul. (Érdekességként megjegyzendő, hogy az olvasási verseny abszolút győztese, egy tízéves kisfiú 280 könyvet olvasott el!)

A projektben konferenciák megrendezése is szerepelt. Ezeken a gyermekekkel foglalkozó pedagógusok, könyvtárosok, szülők és érdeklődők vehettek részt. A Pont kiadó jóvoltából megszületett *Az olvasás védelmében* című tanulmánykötet. A tartalmas kötetet a szervezők eljuttatták Pest megye községi és iskolai könyvtáraiba. Volt két ingyenes biblioterápiás képzés is, amelyen a megyében dolgozó gyermekkönyvtárosok, pedagógusok, szülők vehettek részt.

A Pest Megyei Könyvtár igazgatója a következőképpen fogalmazta meg a húsz hónapos munka tanulságát: „*Újra divatba hoztuk, hogy könyvtáros és gyermek párbeszédet folytasson.*” Tehát a legnagyobb pedagógiai hatást, a nevelést, a gyermeki személyiség fejlesztését a személyesség varázsával, a közvetlen tanár-diák kapcsolattal lehet elérni. Mert semmilyen gazdag könyvállomány, semmilyen korszerű technikai berendezés vagy intelligens szoftver nem pótolhatja a nevelő személyiségének kisugárzását, a lélektől lélekig kapcsolat meghittségét, az empátia fogékonyságának példáját.

=Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011. 6. sz. p. 44-48.

Könyvtári Figyelő

Goldscmidt Éva: Kicsengettek a Mese-egyetemen

A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár *Mese-egyetem* sorozatának június 16-án rendezett előadásán nem csak a „füle botját”, de a „keze tollát” is mozdította a lelkes közönség. A mesélés vizuális eszközeit napjainkban is alkalmazzák tanárok, óvónők munkájuk során, sőt, még a szülők is otthon, amikor gyermekeiknek mesélnek.

Horváthné Csapucha Klára vizuális szakértő kiemelte a gyermek lelke és a mese kapcsolatát, mint fontos tényezőt a kicsik fejlődésében. Hozzátette, különféle szemléltető eszközök segítségével kiegészíthetjük a mesét. Így a gyermek figyelme is az elhangzottakra irányul. A képi hatást fokozzák a meseillusztrációk, a színes rajzvilág, a bábfigurák vagy éppen a játékszerek. Hányszor fordult már elő, hogy a falra vetődő árnyékkal játszottunk és találtunk ki hozzá történetet...

Az előadó több, mesealkotásra alkalmas könyvet említett példaként. Ilyenek a Naphegy Kiadó gondozásában megjelent böngésző sorozat kötetei, mint a *Tavaszi böngésző*, a *Nyári böngésző* vagy az *Éjszakai böngésző*. Kiváló módszer a gondolkodás fejlesztésére az elhangzott mese folytatása, befejezése, vagy a gyermek által rajzolt képről való mesélés. A papírszínházról már sokat hallottunk. A fadobozba zárható csodaszép mesekockák nem csak a kicsiket ejtik ámulatba! A „mese-egyetemisták” szájtátva figyelték a *Békakirály* történetét, és közben rácsodálkoztak a papírszínház tili-toli technikájára.

Madár helyett ezúttal filctollat fogatott Horváthné Csapucha Klára a résztvevőkkel, ugyanis „pedagógusi” utasítás szerint rajzoltak cicát, majd kiderült, ki mennyire kreatív akkor, amikor csak egy kör és egy háromszög található a hófehér lapon. Az eredmény csigaverseny, sárkányrepülő, hóember, biciklista figura, és még sorolhatnánk a képzelet szüleményeit. A foglalkozás után mindenki mosollyal az orcáján mehetett nyári szünetre, hiszen, ahogy minden egyetemen, a Meseegyetemen is kicsengettek.

=Könyvtári Levelező/Lap, 2011. 7. sz. p. 17.

A nyári olvasókörok népszerűsége Németországban

A nyári szünetben 65 400 diák 379 ezer könyvet olvasott el önként a *Nyári olvasókörok* program keretében, amely jelenleg 482 német könyvtárban folyik. A 2010. évi statisztikai adatok lenyűgözők. A projekt széles körű nyilvánosságot és figyelmet kapott az elmúlt években, politikusok részéről is, és mostanra már az egész országban elterjedt. Egy az Egyesült Államokban végzett vizsgálat bizonyította a hasonló projektek pozitív hatásait, és alkalmat adott arra, hogy számba vegyék a hiányosságokat és a javítási lehetőségeket. Hogyan lehet a fiúkat és más, az olvasás iránt kevésbé lelkesedőket arra ösztönözni, hogy a jövőben csatlakozzanak az olvasókörokhöz?

Kevés olyan könyvtári program akad, ami ennyire sokrétű hatással lenne a könyvtárakra, a használókra, a szponzorokra és a politikai döntéshozókra. Nem csak a résztvevők váratlanul magas aránya okozott meglepetést, hanem a reklámozás szokatlan módja is, pl. az a You Tube-ra feltett videó, amely a brémai szabadtéri úszómedencében mutat könyvolvasó bűvárokat.

Tíz év elteltével az összkép általában pozitív: az olvasókörok népszerűsítik a könyvtárhasználatot, és arra ösztönzik a gyerekeket, hogy a vakáció ideje alatt is szenteljenek időt az olvasásnak. A program hangsúlyozza az olvasás, mint önként, kedvtelésből gyakorolt tevékenység fontosságát, és az olvasók számára szabadságot biztosít a címek kiválasztásában – mindkét elem a siker és egyediség titka. A siker további kritériumai a klubjelleg, és a vadonatúj könyvek széles választéka. Mindez sok új fiatal olvasót vonzott a könyvtárakba, amint ez a 2010. évi statisztikából is látszik: a résztvevők 17 %-a, azaz majdnem 11 500 olvasó vált újonnan könyvtárhasználóvá.

=Könyvtári Figyelő, 2011. 4. sz. p. 886-887.

Az olvasás védelmében : olvasáskutatási tanulmányok /Összeállította és szerkesztette: Szávai Ilona/

A kiadó előszava szerint az olvasás védelme volt elsődleges céljuk. Az igényes kiállítású kötet szerzői közt felvonultatja az olvasáskutatáshoz kapcsolódó különféle tudományterületek szakembereit.

Csépe Valéria írása idegtudományi szempontból közelít az olvasáshoz. A hangoztató-elemző módszerrel kialakított betűző utat találja a leghatékonyabbnak a gyors olvasási készség megszerzéséhez. Vizsgálja az olvasástanulás mechanizmusát: kiemeli az iskolakezdés előtti megfelelő alapok kialakítását az agyi kapcsolatok terén, majd a gyakorlás fontosságát hangsúlyozza. 3-4 évre teszi az időt, míg a betűket ismerő gyermek funkcionálisan is megtanul olvasni. A szerző kiemeli az iskolák és könyvtárak szerepét az otthoni hiányosságok okozta különbségek kiegyenlítésében.

A mesék, mesélés fontosságát két szerző is tanulmánya középpontjába helyezi. *Vekerdy Tamás* felidézi a *bettelheimi* gondolatokat arról, milyen módon használ, hogyan hat az avatatlan fülnek olykor ijesztőnek tűnő tündérmese. Leírja a belső képalkotás folyamatát, valamint, hogy a mozgóképen befogadott mese (még a diafilm és képregény is) miként rombolja le ezt. Vázlatos ajánlatot kapunk arról, mikortól milyen könyvet vegyünk kézbe gyermekeinkkel. Akár a még nem beszélő gyermek is szívesen hallgatja meg saját napja történetét esténként. Ezt a későbbiekben az állatmesék követhetik, majd négyéves kor után jön el a nép-és tündérmesék korszaka. A mesélést nem szabad abbahagyni amint a gyerek megismeri a betűket, a későbbiekben is igénye van a *felolvasásra*, illetve a fejből mondott mesére. Ha emellett a családtagjait is olvasni látja szabadidejében, sokat tettünk azért, hogy kicsinyünk jó olvasóvá nevelődjék. Az első önálló olvasmányokra is hoz példákat

korosztályok szerint a pszichológus, elvezetve a képeskönyv-lapozgatástól a kamaszkorig, mire a felnőtt olvasmányoknak is jó befogadói lehetnek.

Komáromi Gabriella cikke, címe ígéretének megfelelően, arról szól, „hogyan tanítanak élni a tündérmesék”. Hangsúlyos gondolata, hogy a jó mese végén nincs tanulság, a rejtőző tanításnak vesszük hasznát. A hagyományos mese irodalmi, művészi alkotásként része a kollektív tudattalannak, melyből mindenki kiválaszthatja „saját történetét”, saját értelmezését.

Nagy Attila a közelmúlt főbb olvasáskutatási tendenciáit vázolja fel tanulmányában. Jellemző az amerikai lektűr dominanciája az olvasmányok megválasztásában, illetve a non-fiction jellegű művek iránti érdeklődés. A könyvtárak állománya, bár egyre több pénzből, mégis egyre kisebb számban gyarapodhat. Az olvasás kevésbé népszerű tevékenység volt a felső tagozatosok körében 1997-ben, mint húsz évvel korábban. Azonban a könyvtárhasználók száma nagyobb, s ők többféle szolgáltatást vesznek igénybe. A rendszeres olvasók általában rendszeres számítógép-használók is.

A *Péterfi Rita* által közreadott kutatás a 13-14 évesek által kikölcsönzött művek listáját hasonlítja össze nyolc városi könyvtárban 2003-ban, majd öt évvel később. A kötelező irodalmon túl leginkább a kamaszokat foglalkoztató témákat feldolgozó, sorozatokat kiadó, kortárs, legnagyobb számban külföldi szerzők művei kerültek fel a listákra. A könyvtárhasználók száma csökkent, de az „olvasó elit” több könyvet kölcsönzött. A cikk záró egységében „olvasócsalगतó” módszereket ismerhetünk meg.

Gombos Péter gondolatébresztő írását azoknak az olvasó fiataloknak szenteli, akik elzárkóznak a kötelező olvasmányoktól. Arra hívja fel figyelmünket, hogy a divatos olvasmányok között is akad értékes, melyet akár iskolai keretben is el lehet a gyerekekkel olvasatni. És elsősorban beszélgetni róluk, hiszen ez lenne az irodalomórák legfontosabb szerepe – megtanulni értelmezni az olvasmányokat a maguk számára, hogy meríthessenek belőle problémáik megoldásához, s gyógyító beszélgetések segítsék őket a felnőtté válás útján. Lehetséges volna a számukra könnyebben átélhető, kortárs környezetben játszódó művekkel előkészíteni a klasszikus olvasmányokat, melyek sok esetben hasonló problémákról szólnak, a környezettel, nyelvezettel való azonosulás nehézkesebb.

Fűzfa Balázs cikke is változásra, alkalmazkodásra sarkall. Paradigmaváltozást sürget az olvasás-és irodalomtanításban. Úgy látja, a jelenlegi módszer nem a való világra készít fel. Irodalomtörténet és életrajzok reménytelen sulykolása helyett arra kellene használni a magyarórákat, hogy élményközpontú oktatással kreativitásra, szolidaritásra tanítsuk a következő generációkat, nemek és korosztályok szerint őket érdeklő témák alapján történő tananyag-átrendezéssel.

A biblioterápia tapasztalatairól *Bartos Éva* és *M. Fekete Katalin* számolnak be. A biblioterápia tudatosan kiválasztott könyvek irányított feldolgozása, szándékolt gyógyító, fejlesztő hatás elérése céljával. Egyeseknek nélkülözhetetlen segítséget adhat, de bárki számára a problémamegoldás egy lehetséges formája. A könyvtárosok különösen alkalmas helyzetben vannak a biblioterápia alkalmazására, ennek megvalósulását segíti a Pest Megyei Könyvtár műhelyében folyó továbbképzési program, melynek kiterjesztésére jelentős igény mutatkozik.

A könyv utolsó tanulmányában *Szvetelszky Zsuzsanna* elénk vetíti, miket is olvasunk valójában, koncentrációt igénylően, nem is oly keveset, s hogy ezek után sok olvasó ember kikapcsolódásra vágyik, mikor könyvet vesz a kezébe. Élvezetes lehet a „sztorizgatás”, ami gyakran az adatközpontú oktatásnál nagyobb határfokkal tanít. A kanonizált értelmezés, a szekunder irodalom könnyen megkérdőjelezi a spontán olvasatot, amelyhez pedig mindenkinek joga van. A szerző ötletei, meglátásai termékenyítően hathatnak az irodalomtanítás szükséges változtatásaira.

=Könyvtári Figyelő, 2011. 2. sz. p. 402-405.

Könyvtári Levelező/Lap

Mesék lélektől lélekig /Mesemondó tanfolyam szülőknek/

Az Újfehértói Városi Könyvtár mesemondó tanfolyamot hirdetett szülőknek, nagyszülőknek, leendő szülőknek, akik fontosnak tartják gyermekeik nevelésében a meséket.

A tanfolyamot Zalka Csenge Virág nemzetközi mesemondó tartotta, beszámolóinkban gyakran idézzük majd szavait, érzéseit a rendezvénytől kapcsolatosan.

A résztvevők: egy tucat lelkes óvónő és anyuka.

„A tanfolyam a mesemondás körül forgott; öt alkalmon keresztül ismerkedtünk azzal, mit és főleg hogyan érdemes mesélni. A mesék mély értelmezése helyett ezúttal inkább a gyakorlaton volt a hangsúly: ennek a csapatnak nem kellett magyarázni, miért jó a mesemondás, mindannyiuknak van tapasztalata ezen a téren. Elsőként csak beszélgettünk, felmértük egymást; szóba kerültek olyan érdekes témák is, mint a mesék cenzúrázása vagy átírása, és az is, kinek mi a kedvenc története és miért. Értelmes, jó társaságnak bizonyultak; nem volt olyan kérdés, amiben nem értettünk volna egyet. Ez persze nem feltétele egy tanfolyamnak, de mindenképpen jó érzés, ha így van.” (Zalka Csenge Virág)

A foglalkozásokon a meserepertoár bővítésén volt a hangsúly, illetve, hogy melyek azok az eszközök, amelyekkel le lehet kötni a gyerekek figyelmét. Megbeszéltük, hogy milyen a jó mese, például élvezetes, tanulságos, részletekben gazdag. Fejből mesélés vagy olvasás – ismerkedés a mesélés alapjaival. Milyen eszközökkel lehet a mesélést színesebbé tenni: gesztusok, zene, báb. Végeztünk kreativitást igénylő vicces gyakorlatokat; mesekártyák segítségével, rögtönzéssel új történeteket is kitaláltunk.

„Az utolsó alkalomra házi feladatot kaptak: hozniuk kellett egy új mesét. A hangsúly azon volt, hogy olyasmit meséljenek, amit eddig nem próbáltak ki. Nagyon változatos programmal rukkoltak elő, öröm volt hallgatni. Volt benne Misi mókus (énekekkel, kérdezz-felelekkel, mozgással), volt benne koreai népmese (Az üres virágcserep). Hallottunk mesét az állatokról és a túlélésről, láttunk vidám előadást a három pösze lányról, sőt, volt egy eredeti családi mese is, amelyet az egyik hölgy a nagymamájától hallott. Már egy ilyen kicsike csapatnál is, az ember valódi kincsekre bukkanhat: rengeteg eredeti ötlet született, és mindenki komolyan vette a feladatát. Búcsúzóul még beszélgettünk egyet; elsősorban arról, hogyan is lehetne a mesemondást népszerűbbé tenni, elsősorban a családok körében, és hogyan lehetne a szülőket, tanárokat rávezetni arra, mennyire fontos ez a gyerekek fejlődése szempontjából. A helyzet jelenleg nem túl fényes, ezt mindenki tudja, vannak szörnyű statisztikák a mai gyerekek szövegértéséről, koncentrációs képességéről, logikájáról, fogalmazási készségéről s a többi. A helyzet azonban nem reménytelen; mint mindig, most is vannak briliáns gyerekek és jó tanárok, és persze tette kész mesemondók, csak össze kell kapcsolni a hármat. Ha elegendő dolgozunk rajta, szépen lassan csak megváltozik majd valami...”

Úgy gondoljuk, minden résztvevő nevében elmondhatjuk, hogy ez alatt az öt alkalom alatt jól éreztük magunkat, sok hasznos információt kaptunk, amit ki-ki a maga hasznára fordíthat!

=Könyvtári Levelező/Lap, 2011. 5. sz. 31. p.

Köznevelés

Olvassunk együtt!

Az *Olvassunk együtt!* mozgalom keretében húszezernél is több könyv gyűlt össze eddig, és jutott el a rászoruló gyerekekhez.

Az *Olvassunk együtt!* program kezdeményezője és irányítója a budapesti székhelyű Nyílt Társadalom Intézet (OSI Budapest) Roma programja, a lebonyolításban különböző civil és szakmai szervezetek, médiatámogatók és könyvkiadók vettek részt. Az igazi siker a gyerekek öröme volt, amikor híres emberek, színészek, énekesek, írók ültek a kör közepén, akikkel együtt olvassák a meséket.

A program ténylegesen hozzájárulhat a közösségek olvasási szokásainak megváltoztatásához, felhívja a figyelmet a társadalmi és személyes felelősségvállalás szükségességére is. Az OSI székhelyén továbbra is folytatódik a könyvgyűjtés. Jóllehet saját szervezésű eseményre már nem kerül sor, a továbbiakban könyvadományokkal, a híres emberekkel való kapcsolatfelvételben és módszertani tanácsokkal támogatni fogják mindazokat a roma közösségeket, iskolákat, civil szervezeteket, egyéb csoportokat, szervezeteket vagy magánszemélyeket, akik *Olvassunk együtt!* eseményt szeretnének szervezni.

A gyerekek által készített naplók és rajzok felkerülnek az OSI weblapjára. Az *Olvassunk együtt!* program szervezői egy kézikönyvet állítanak össze a résztvevőknek a módszerről. Egy év múlva sorba látogatják az iskolákat, ahol bemutatják a filmet. Megbeszélik hogyan sikerült folytatni a gyerekekkel a közös olvasást, mesélést, könyvgyűjtést. Erőfeszítéseket tesznek, hogy a tapasztalataik alapján az *Olvassunk együtt!* program bekerüljön a nemzeti tantervbe.

Köznevelés, 2011. 26-27. sz. p. 35.

„Könyvtárnyitás a középiskolások felé”

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) könyvtára jórészt ismeretlen dokumentum állományát kívánta elérhetővé tenni a használók, a kutatók és az oktatás számára, amikor jelentkezett a TÁMOP „Tudásdepó- Expressz – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében” című pályázatra. Konzorciumi partnerével, a budapesti Móricz Zsigmond Gimnáziummal összesen több mint 76 millió forintot nyertek. A program legfőbb eredménye, hogy többen járnak az iskolai könyvtárba, mint korábban.

A projekt keretében mindenféle tantárgyi órán tartottak könyvtárhasználati foglalkozásokat, ahol együtt dolgozták fel a tananyagot, tudtak segíteni egymásnak. Író-olvasó találkozókat szerveztek, így látogatott el hozzájuk Grecsó Krisztián, Lackfi János, Menyhért Anna és Varró Dániel.

Abból a nyolcmillió forintból, amelyből a gimnázium gazdálkodhatott, új bútort vettek a 270 négyzetméteres, 34 ezer könyvtári egységet tároló könyvtárba.

- Az iskolai könyvtár így ma már közösségi tér – fogalmazott Szabó Gabriella könyvtárvezető. Honlapjukat újratervezték, háromnyelvű lett és vakok számára is elérhető, megtalálható a teljes állomány, tíz tantárgy tevékenységközpontú leírása, az elektronikus iskolaújság. A projekt keretében a könyvtárosok továbbképzésen vettek részt, a diákok ellátogattak a KSH könyvtárába és meseíróversenyen mutathatták be meseíró készségüket.

A program keretében a KSH könyvtár és a gimnázium elérhetővé teszi állományát az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer elvei szerint. A KSH könyvtár az olvasáskultúra fejlesztését elsősorban az ifjúságnak és a hátrányos helyzetű csoportoknak szervezett programokkal, képzetekkel támogatja.

A pályázat informatikai fejlesztéseket is lehetővé tett. Így rekatalogizálták a könyvtári gyűjtemény nagy részét. Tudásbázisokat jelenítettek meg. A Fényes Elek tudásbázisban a statisztika történetével foglalkozó anyagokat, híres statisztikusok munkáit, életműüket feldolgozó munkákat olvashatnak az érdeklődők, míg a statisztikai tudásbázisban

helytörténeti kutatásokhoz nélkülözhetetlen adatokat, népszámlálások adatait, nemzetiségre, felekezetre vonatkozó statisztikákat, de megtalálhatók helyiségnévtárak, statisztikai évkönyvek is.

A KSH könyvtára 1867-ben jött létre, 1897-től közművelődési feladatokat is ellátó, köteles példányra jogosult nyilvános könyvtár, 1929-től megkapta a második nemzeti könyvtár címet. Jelenleg 850 ezer dokumentumot tárol, ebből 730 ezer könyv.

Köznevelés 2011. 31. sz. p. 6-7.

Huszonöt éves a Könyvtárostánárok Egyesülete

A Könyvtárostánárok Egyesületének Szakmai Napján, október végén az elmúlt huszonöt évet ünnepelték az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum nagytermében. Balogh Mihály az egyesület alapítója a jubileumi emlékkönyvet már megírta, amelyet a tagok is megkaptak.

A programban köszöntötték a korábbi elnököket, elnökségi tagokat, és különböző elismeréseket adtak át.

Pintér Aranka: KTE életműdíj,

Balogh Ferencné: könyvtárostánárok hivatásáért díj,

Gérnyi Ferencné: Egyesületért emlékérem,

Kálmán Veronika: Az Év Ígéretes Könyvtárostánára.

Az Iskolai Könyvtárak Világhónapja diákpályázatának nyertese Elek Nóra.

Így tanítom a katalógus használatát című szakmai pályázaton első: Jákliné Tilhof Ágnes, második Vass Marianna, harmadik helyezést ért el Vekerdi Ágnes. Ők hárman a program délutáni részében ismertették pályamunkájukat.

Köznevelés, 2011. 36. sz. p. 16.

Tasi Katalin: Mindegy, hogy a béka vagy a királylány szerepébe kell bújni?

Közhely, hogy gyorsuló ütemben változik a világ körülöttünk, mivel a digitális forradalom minden részletében átalakította az életünket. Más technikai eszközöket használunk, másképp tájékozódunk a világ eseményeiről, másképp nőnek fel a gyerekeink, mint a korábbi generációk tették. Mi magunk is ritmust váltunk, hajszoljuk a feszültséget – állította dr. Aczél Petra retorika szakértő a *Havanna Lakótelepi Napok Oktatási Napjának* előadásán.

Az előadások napjaink médiahatásairól szóltak. Mindazokról a változásokról, amelyeket a társadalomkutatók, a pszichológusok közösen kutatnak. Miképp hat a felnőttek és gyerekek személyiségére az internet? Miképp alakul át az életmódunk a közösségi média világában? Milyen idegrendszeri változásokat idéz elő a folyamatos „készenlét”, a világhálón való egész napos függés? Hova vezet az internetfelhasználók „hír – és ingeréhsége”? Miképp szórakoztatják magukat a gyerekek, miközben tévét néznek? A megfigyelések szerint a kiskorúak tévézés közben gyakran laptoppal játszanak. Vagy böngészik az internetet, esetleg chatelnek. Ráadásként mobiltelefonon beszélnek valakivel.

A mai gyerekek általában *több dologgal foglalkoznak egyszerre*. Egyikre sem figyelnek igazán koncentráltan, ám mindegyikre jut az osztott figyelemből. A retorika szakértő szerint a többcsatornás cselekvéssel nyer a személyiség. Ám az elmélyültség csöppet sem jellemző erre a szituációra.

A tudományos megfigyelések azonban kiemelik, hogy a netgeneráció gyermekeire a gyors szabályfelismerő képesség is jellemző a számítógépes játékok során. Ugyanakkor a tartalmakra már alig figyelnek. Szinte közömbös számukra. „Mindegy, hogy béka, vagy királylány szerepébe kell bújni a játék során. Az is lehet, hogy lövöldözni kell. A szabályt, a logikát gyorsan átlátják, követik, miközben a tartalmat nem érzékelik.”

Az idegkutatóknak is megvan a magyarázata az új jelenségekre. Túlságosan ingerelt az agyi idegkéreg, gyorsabb, kockázatvállalóbb lett a személyiség. Persze ezt a megállapítást csak fokozhatja az a körülmény, hogy egyre inkább elmosódnak a virtuális és a valóságos világ határai. Az internethasználók időnként kitalált személyek bőrébe bújnak, és valódinak játsszák a hamisat. A valóságból menekülve átlépnek a saját kreált világukba. Nem csoda, ha az érintettek egyre inkább elveszítik a kontrollt a saját identitásuk, valamint az idejük felett. Hovatovább már megbecsülni sem tudják, hogy tíz percet vagy fél órát, esetleg két órát töltöttek a monitor előtt.

Az előadás üzenetét időnként lényegre törő fotók, grafikák is közvetítették. Az egyik rajzon egy csupasz alkar volt látható, amelynek a vénájából az életet adó infúziós cső végén egy számítógép egér tekergett. Szürreális grafika az abszurd határán, kommentár nélkül.

Mindezek közben *mit tehet a szülő, a pedagógus, hogy a káros médiahatásokat a gyerekek életében megszüntessék, csökkentsék?* Először is kritikusan kell fellépni, és tudatosítani kell számukra a média iránti érzékenységet. Vagyis a felhasználókat a minél tudatosabb használatra kell nevelni. Ismerjék meg a közösségi média erejét, és hasznosságát, a közös gondolkodás tárházát. Tanulják meg használni az új médiumokat a demokratikus játékszabályok érvényesítése érdekében.

=Köznevelés, 2011. 33-34. sz. p. 27.

Internetes források

Miért van szükségem a könyvtárra? Amerikai tinédzserek videó klipjei

157 benyújtott pályázat közül választották ki a legjobb tizenéves szerzők által összeállított videókat a könyvtárosok. A klipeken 13-18 éves iskolások vallanak arról, hogy miért van szükség manapság szerintük a könyvtárakra. Az év eleje óta közel hatszáz diák dolgozott a filmek elkészítésében, amelyet a YouTube-on keresztül adtak be zsűrizésre. A tinédzserek kreatív művei a technológiai megoldások széles skáláján mozognak. A győztes alkotásokat a *Watch the video* feliratra kattintva láthatjuk.

Forrás: 2011. júl. 1.

<http://americanlibrariesmagazine.org/news/ala/winners-ala-president-roberta-stevens-why-i-need-my-library-teen-video-contest-announced>

Délelőtti napközi a könyvtárban - Nagykanizsán

Könyvmoly gyerekeknek kínált értelmes kikapcsolódást a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár 2011 nyarán. Hétköznapokon 9 és 12 óra között várta őket a Kálvin téri épületben *Azolo*, aki érdekes figura, természetesen igazi könyvmoly. Ráadásul *Azolo* ott van a neten is, és különböző feladatokkal olvasásra buzdítja a gyerekeket.

Forrás: 2011. júl. 3. http://zalaihirlap.hu/nyar_2011/20110621_azolo_var#s=rss

Olvasótábor iskolás gyermekeknek Zalaszentgróton

Küllemében és tartalmilag is megújult közelmúltban a zalaszentgróti Városi Művelődési Központban működő könyvtár. Az olvasók már internetről is rendelhetnek könyveket. A TextLib program az *Engedjü(n)k hát olvasni!* projektnek köszönhetően indult be. Segítségével a VMK-ban, illetve a zalaszentgróti iskolákban működő könyvtárak kötetei számítógépes nyilvántartásba kerültek, ami megkönnyíti az olvasók dolgát - fogalmazott *Varga István* igazgató. - Láthatják a könyvállományt, ugyanakkor az ország bármelyik könyvtárából kölcsönözhetnek. A kiválasztott kötet két nap alatt megérkezik Zalaszentgróra.

Forrás: 2011. júl. 4.

http://zalaihirlap.hu/szolgaltatas/20110624_uj_programok_a_konyvek_melle,

Az egész ország meseíró lehet a Facebookon

Útjára indult a világ első, közösségimédia-alapú meséje, a **Bátor Könyv**. A cselekmény fonalát *D. Tóth Kriszta* indította el és minden héten más-más híresség ír hozzá új fejezetet, mégpedig az olvasók online szavazatai alapján. A mese írói közt találkozhatunk Kepes Andrással, Törőcsik Marival, Rácz Zsuzsával és Geszti Péterrel is.

Forrás: 2011. júl. 5.

http://www.mmonline.hu/cikk/az_egesz_oroszag_meseiro_lehet_a_facebookon

Gyerekek olvastak gyerekeknek - MeseDomb

Ha szerda délelőtt, akkor mese - jól tudták ezt Marosvásárhelyen, a Maros Művészegyüttes székhelye előtti játszótéren július minden hetének harmadik napján fél 11-kor összeseregglő gyerekek. A megyei könyvtár kövesdombi fiókja szervezésében tartottak ott mesedélelőttöt, ezúttal nem felnőttek, hanem gyerekek: két kislány, az ötödikbe készülő Timi és a hetediket végzett Ibolya, illetve osztálytársa, Boti olvasott az aprónépnek. „Magyarországon élek, de itt születtem, minden nyáron meglátogatom nagyapát. Július elején jártam először a kövesdombi könyvtárban, nagyon megtetszett a hangulat, és amikor megtudtam, hogy lehetőség lenne itt önkénteskedni, azonnal kaptam az alkalmon” - mondta Timi, aki Ibolyával és Botival pár hete „könyvtároskodik”, címkéket ragaszt, a kiadványok leltározásában segít. Ő és Boti magyarul, Ibolya románul olvasott az emberi butaságról a vakációzó ovisoknak, akik aztán színes krétarajzokkal „mesélték tovább” a hallottakat. „Nagyon szeretünk ide járni, a könyvtárban is szívesen tevékenykedünk. Sokszor már ki kell rakni minket”- jegyezte meg Boti, aki leginkább az indiános könyveket szereti. Ibolyával közösen ő készítette a könyvtár ablakára ragasztott, önkéntességet népszerűsítő plakátot is.

Forrás: 2011. aug. 9. <http://erdely.ma/kultura.php?id=96168>

Az év fiatal könyvtárosa: Tóth Renáta

Az év fiatal könyvtárosa különdíjat vehette át a közelmúltban Tóth Renáta, a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárosa. Tíz éve hirdeti meg a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, s az Informatikai és Könyvtári Szövetség a 35 évnél fiatalabb könyvtárosok részére a pályázatot, azzal a céllal, hogy olyan témában publikáljanak, amit még senki nem dolgozott fel, illetve új projektet mutassanak be. Renáta a gyermekkönyvtár tavasszal megújult honlapjáról (<http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/>) írta pályamunkáját. Különdíjat 2011-ben adták át először.

Forrás: 2011. aug. 10.

http://www.zalaihirlap.hu/kultura_oktatas-kultura/20110804_az_ev_fiatal_konyvtarosa_toth_renata

Informatikai tudáspróba a zalaegerszegi Apáczai könyvtárban

Netre fel! címmel könyvtár-informatikai versennyel készült a 2011/2012. tanévre a zalaegerszegi Apáczai Csere János Általános Művelődési Központ Könyvtára. *Külön honlap készült az általános iskola felső tagozatosainak meghirdetett, háromfordulós tudáspróbaéhoz, a feladatot interneten keresztül lehet majd megoldani* - mondta el Cziráky Tóth Edit könyvtár vezető. A diákoknak országos adatbázisban, katalógusban kell majd keresniük.

Internetről letöltött anyaggal, képpel, szöveggel bemutatkozó oldalt szerkesztenek, miközben a "hasznos könyvtári tudás" mellett megtanulhatják például a Word dokumentumok használatát is. Igény szerint részt vehetnek néhány órás felkészítésen is, ahol azt is megtanulhatják, hogy kell feltölteni az anyagokat, miként kell az adatbázisban keresni.

A zalaegerszegi könyvtárnak másfél ezer regisztrált olvasója van, de a kölcsönzőkhöz kapcsolódnak osztálytársak, szomszédok, szülők, baráti közösségek - jegyezte meg a könyvtárvezető. Szólt arról is, hogy nyáron a könyvtárak egy része bezár, de az Apáczai a szünetidőben is nyitva tart, mert a tapasztalatok szerint igény van rá.

Forrás: 2011. aug. 15. <http://hirek.prim.hu/cikk/86990/>

Iskolai könyvtári projektek, programok

A magyarországi Könyvtárostánárok Egyesületének legutóbb megjelent kötete: *Iskolai könyvtári projektek, programok*. A kötetet *Dömsödy Andrea* szerkesztette, és az iskolai könyvtárak projektjeivel és programjaival foglalkozik, igen hasznos információkat tárva az érdeklődő könyvtárosok, könyvtárostánárok és más pedagógusok elé.

Tíz projekt olvasható a kötetben, amelyet a Könyvtárostánárok Egyesülete kezdeményezett, és egy kiírt pályázat útján válogatott ki. Mindegyik terv magában hordozza az információ átadásának kellemes és hasznos módjait, amelyek ösztönösen arra készítik a tanulókat, hogy hasonlóan tudják kamatoztatni tudásukat. A projekt egyben jó közösségkovacsoló is, ahol minden egyes diák ráérez a csoportmunka fontosságára, vagyis egy bizonyos idő után fontosnak tartja az együttműködést, ugyanakkor önállóságra, döntésképessegre is nevel

Forrás: 2011. augusztus 17. <http://hriskkonyvtaros.blogspot.com/2011/07/iskolai-konyvtari-projektek-programok.html>

Magyarra fordítják az internetes iskolát

Az internet egyik legnagyobb oktatóanyagokat tartalmazó portálja egyszerű családi korrepetálásként kezdte. A kis Nadiát az unokabátyja, a pénzügyi elemzőként dolgozó Salman Khan kezdte matematikára tanítani a Yahoo Doodle internetes jegyzetfüzetének segítségével. A leckékről videókat is készített, amelyeket a YouTube-on osztott meg. A videók óriási népszerűsége tette szert, az állását a tanításért feladó Khan pedig hamarosan a Colbert Report tévéshow-ban és az NPR amerikai közszolgálati rádióban mesélt az addigra Khan Academy [<http://www.khanacademy.org/>] névre keresztelt projektjéről. Eddigre az oldalon már nem csak matematika-, hanem fizika-, biológia- és történelemleckék is voltak.

A Khan Academy még 2009-ben megkapta oktatási kategóriában a Microsoft Tech Awardot, *Bill Gates* pedig a 2010-es Aspen Ideas fesztiválon bevallotta, hogy maga is használja gyermekeivel az oldalt. A Khan Academy működéséhez szükséges tőkét magánszemélyek adományából és a Google kétmillió dolláros támogatásából teremtették elő.

A több mint 2400 rövid oktatóvideót tartalmazó portál magyarra fordítása a héten kezdődött meg. A kezdeményezést *Borek András*, a *Netidők* rádióműsor egyik műsorvezetője hirdette meg a Facebookon [<http://www.facebook.com/pages/Khanacademy-localization-hu/243824032327205>]. Az üzenőfalra rögtön ki is rakta az első, magyar felirattal is nézhető anyag linkjét, amelyből a helyi értékekkel ismerkedhetnek meg a diákok [<http://www.khanacademy.org/video/place-value-2?playlist=Developmental+Math>].

Forrás: 2011. szept. 21. <http://www.origo.hu/techbazis/internet/20110909-onkentesek-forditjak-magyarra-a-khan-academy-internetes-iskola-videoit.html>

Tanulási segédeszközökkel helyettesítik az iskolai könyvtárat

Tágas, vezeték nélküli hálózattal ellátott, és alig van könyv benne. Ez a modern könyvtár a Szent Piusz Katolikus Általános Iskolában található. Az üres könyvespolcokat rövidesen táblákra cserélik le, ahova írnak majd illetve vetítenek. A könyvek többsége a tantermekbe került át, csak a referenszkönyvek maradtak. Ezeken kívül a diákok tankönyvei maradtak még. „Nézzünk szembe a tényekkel, ez már digitális világ...” - mondja *Bob Murphy*, aki a szomszéd helyiségben informatikát tanít.

Több más katolikus iskolában is ez a helyzet. E könyvek részben elavultak, és nehéz frissíteni őket. Az internet viszont friss és a gyerekek könnyen hozzáférnek.

A könyvtárhelyiséget úgy tervezték, hogy alkalmas legyen a közösségi életre, amellet hogy lehessen benne kutatómunkát is végezni, multimédia-bemutatót tartani.

A helyi iskolában egy évtizede nincs könyvtárostánár. Technikus-könyvtárosra cserélték le őket, akiket oktatósegítő szakembernek hívnak (learning commons specialist).

A könyvek eltávolítása nem aratott egyértelmű sikert; voltak, akik ellenezték. De sokan álltak ki az iskola döntése mellett. Mint egyikük felmérte: májusban 25 diák közül csak egy kölcsönzött. Így végül a szülői munkaközösség is felkarolta a változást.

Forrás: 2011. szept. 28.

<http://www.cbc.ca/news/canada/windsor/story/2011/09/20/wdr-library-future.html> ,

Olvasás - flash mobként

Székesfehérvár - A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár izgalmas feladatokkal, előadásokkal csatlakozott a 2011. évi Országos Könyvtári Napok programjaihoz. Ezúttal nem csak a pedagógusokat, a gyerekeket is sikerült becsalogatni a könyvtárba. Sőt, ma még könyvtári *flash mob*, azaz könyves villámcsődület is volt, csak gyerekeknek!

A fiatalabbak számára tartogatott és még tartogat izgalmas programokat a könyvtári napok rendezvénysorozata. Hiszen a héten még mélyebbre tekinthettek a könyvek birodalmába. Sőt, arra is lehetőséget kaptak, hogy kedvenc olvasmányukat együtt olvassák másokkal. Szombaton este A Szabadművelődés Házában rendeztek könyves villámcsődületet, ahol tíz percen át olvastak együtt azok, akik bárhol képesek a könyvek forgatására. Ma délelőtt pedig a megyei könyvtárnál rendeztek *flash mobot*, itt délelőtt 11 órától 15 percen át olvashattak a gyerekek.

Forrás: 2011. okt. 28. http://fmh.hu/cimlapon/20111007_flash_mob

Építészeti csemege: Gyermekkönyvtár New Yorkban

A nagyváros arculatának változásához járulnak hozzá az újszerű építészeti megoldásokat alkalmazó könyvtárak, így a Queensben lévő gyermekrészleg is. Az egyszerű, de látványos épület színekavalkádjával a gyermekek világát tükrözi. A természetes fényben úszó **Fedezd fel!** – felirat hívogatja a könyvtárba a gyermekeket. Az egészségügyi, rendőrségi, tűzoltósági és egyéb középületek külsejét modern módon megújító város válasza ez korunk életstílusának változásaira, és a könyvtár sem lehet kivétel. A mai könyvtár egyben öregek napközi otthona és gyermekjátsszóhely, tinédzserek találkahelye, ahol biztonságban és számítógépközelben lehetnek, míg szüleik dolgoznak. A könyvtárak a kávézóktól és könyvesboltoktól is tanulva, egyben a városlakók modern főtéréként, milliók számára jelentik a csendes olvasás, álláskeresés, nyelvtanulás és internetezés helyszínét. Az elfoglalt szülők

számára megnyugtató, ha gyermekeik biztonságos helyen töltik szabad idejüket a könyvtárban, amikor a közcélra fordítható források mindenhol csökkennek.

Az egykori éjszakai szórakozóhelyet felváltó épület a gyermekkönyvtár felfedező központja névre hallgat, ahol lift helyett központi lépcső sugallja az egészséges életmódot, és a tudományos gyűjtemény egyes részeit egyszerűen megfejthető állati és egyéb képek propagálják.

Forrás: 2011. okt. 19.

<http://www.nytimes.com/slideshow/2011/10/10/arts/design/Library-.html?ref=design>,

Ingyen olasz irodalomórák interneten

Olasz irodalomórákat kínál nem csak diákoknak egy olasz honlap. Dante Alighieri tercináitól *Italo Calvino* láthatatlan lovagjáig hatszáz órából áll az első ingyenes olasz irodalom web-tanfolyam. Az Oilproject, a legnagyobb olasz internetes diákhonlap részben iskolai tantermekben rögzített irodalomórákat tett fel internetre tanári magyarázattal, a szerzőket és műveiket ismert irodalmárok mutatják be vagy maguk a diákok. Akárki csatlakozhat újabb órát töltve fel az oilproject.org honlapjára. Azt, hogy mi kerül fel webre, a honlapot használó közösség dönti el. Kérdéseket is fel lehet tenni, és felelés vagy dolgozat előtt az *Oilproject* tagjai a felkészülésben is segítenek.

Forrás: 2011. nov. 2. <http://hirek.prim.hu/cikk/88275/>

Megnyitották a Google+ Oldalakat - lehetőség-e a könyvtári pr számára?

A Google már korábban elindította cégeknek szóló profiloldal-szolgáltatását a Google+ Oldalak néven, azonban a rendszer még nem volt teljesen nyilvános. A Google blogján tegnap posztolt bejelentés szerint a Google + Oldalak (Pages) szolgáltatás hamarosan minden szervezet számára elérhető lesz. A különböző cégek profiloldalát a keresőcég igyekszik háttértámogatással vonzóvá tenni. Ennek keretében a Google keresőben megjelennek az Oldalak is a keresési eredmények között.

Emellett létrehozták a „*Közvetlen Kapcsolat*” nevű kísérleti funkciót, melynek az a lényege, hogy egy + jelet kell tenni a keresőmezőben az adott cég, szervezet neve mellé és akkor a találatok közvetlenül a Google+-ról érkeznek.

Forrás: 2011. nov. 16.

http://www.kreativ.hu/media/cikk/megnyitottak_a_google_oldalakat

20 éves a Magyar Olvasástársaság

Két évtizede 1991. október 31-én, pénteken, a napfényes koradélutáni órákban az Országos Széchényi Könyvtár VIII. emeleti előadótermében 63 fő vita után egyhangú szavazással elfogadta az Alapszabályt, s ezzel megalakult a Magyar Olvasástársaság, a Nemzetközi Olvasástársaság (International Reading Association) hazai tagszervezete, angol nevén a Hungarian Reading Association, melynek rövidítése (HunRA), azóta sokak számára lett márkanévvé. A HUNRA tevékenységéről bővebben itt tájékozódhatunk: <http://www.hunra.hu>.

Forrás: 2011. nov. 17. <http://www.hunra.hu>

A Kulturális GPS mától ingyenesen letölthető okostelefonokra

Ingyenesen letölthető az okostelefonokra csaknem 500 kiemelt kulturális helyszínre vonatkozó multimédiás tartalom, amely valamennyi fontos információt tartalmazó kalauzként szolgál - jelentette be 2011. november 9-én tartott sajtótájékoztatóján *Szűcs Géza* kultúráért felelős államtitkár és *Lovas Lajos*, a Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet megbízott főigazgatója. A tervek szerint 2013-ra 14 000-re bővül a letölthető kulturális helyszínek száma. A nemzeti kultúra ezzel megtette az első lépést a folyamatosan megújuló digitális technológia világához való felzárkózására, és kommunikációs eszközévé tette a rohamosan elterjedő okostelefonokat.

Forrás: 2011. nov. 18. <http://www.euroastra.info/node/55514>

A könyvtárosoknak meg kell találniuk a tizenévesekhez vezető utat

Jenice Sileo gyerekkönyvtáros szabadságra ment gyerekeivel. Előtte az interneten utána nézett, hogy a környéken milyen tinédzsereknek való programokat kínálnak a könyvtárak. Meglepve látta, hogy szinte semmit. Sikeres gyerekkönyvtárosként így terelődött figyelme arra a korosztályra, mely kiesik a könyvtárakból: míg a fiatalabbak bejönnek szórakozásból a könyvtárba, az idősebbek legfeljebb ha tanulmányaikkal kapcsolatban. A saját szolgáltatás megteremtése érdekében létre hívott egy fiatalokból álló tinédzser tanácsadó csapatot (első ülésük október 1-jén volt). Mint mondta, bár vannak saját elképzelései, de először azt szeretné megtudni, melyek a fiatalok igényei. A csoport célja, hogy programokat dolgozzon ki az életkori csoport számára, és hogy támogassa a könyvtár munkáját. A *Könyvtár Barátai* tanácsadói testületbe fiatalok is bevonnak, akinek a honoráriumát szponzorációból szerzik.

Forrás: 2011. nov. 23. <http://www.post-gazette.com/pg/11258/1174627-56-0.stm>

Facebook - könyvtári tapasztalatok - Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár

A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárnak két Facebook-profil adminisztrátora van: Stankóczi László és Szász Péter. A könyvtár profilját - alulról jövő kezdeményezésként - 2011 márciusában alapította Szász Péter, közönségkapcsolati eszköznek szánva. A vezetés támogatását elnyerve, fő adminisztrátornak Stankóczi László lett felkérve. Önkéntes vállalása mellett László alkalmasságát alátámasztja, hogy kapcsolati tőkéje, ismertségi hálóját igen nagy - 1000 feletti Facebook ismerős - továbbá aktív online közösségi életet él. Stankóczi László a könyvtárral sokszor együttműködő Együtt Egymásért Kelet-Magyarországon Egyesület - <http://goo.gl/9i8on> - elnöke. Az egyesület könyvtári rendezvényeinek ideális hirdetési felülete a könyvtári Facebook profil <http://goo.gl/5A0SF> is.

A könyvtári facebook profil aktív tartalomszolgáltató, mely az intézmény honlapjáról átveszi a híreket, később fényképeket, videókat közöl a rendezvényekről, és közösség-szervező feladatot is ellát.

- Milyen adatok megadása lehet praktikus? - A profil alapadatok/info részének minden elemét érdemes kitölteni, mivel ezek jellemzően nem változó adatok: Oldal kategóriája, Intézményi elérhetőségek (telefon, email, lokáció, weboldal), nyitva tartás, parkolás ára, helye, leírás és about ha van. Profilképek, logo.

Forrás: 2011. nov. 24. <http://www.facebook.com/pages/M%C3%B3ricz-Zsigmond-Megyei-%C3%A9s-V%C3%A1rosi-K%C3%B6nyvt%C3%A1r/144243055619111>

Facebook - könyvtári tapasztalatok - A célcsoport negyede barátja a könyvtárnak

Battonya - Több mint 1700 ismerőse van a könyvtárunknak a Facebookon (2010 őszén regisztráltunk, a helyi lakosság száma: 5736). A könyvtár vezetője figyeli a teendőket

az oldallal kapcsolatban. Általában naponta 20-30 percet fordít erre a tevékenységre (ismerősök be- és visszajelölésére, érdekes bejegyzések, fotók megtekintésére). Az ismerősök között található a könyvtár olvasói (gyerekek, felnőttek), más könyvtárak, írók, kiadók és olyan oldalak, amelyeken olvasással, olvasásra neveléssel foglalkoznak. Használható a Facebook:

2. A helyismereti munkában, most pl. a helyismereti *Ki kicsoda?* összeállításához.

3. Tájékoztató új könyvekről (bejegyzés, fotó).

4. Nagyon hasznos és hatékony a rendezvényekre való meghívók kiküldésekor (olcsó, gyors).

5. Kommunikáció potenciális olvasóinkkal: olyanok is látják tevékenységünket, akik ténylegesen nem léptek eddig be hozzánk, és talán a képek alapján kedvet kapnak és betérnek hozzánk.

6. A mások által posztolt témák között sok-sok érdekes téma, információ, újdonság található, mely segít esetlegesen a szakmai kérdésekben (pl. más könyvtárak milyen programokat szerveznek).

7. Megkönnyíti az író-olvasó találkozók szervezését, hiszen a legtöbb szerző ma már megtalálható a Facebookon, így gyorsabb a kommunikáció.

8. Visszacsatolás: tanulságok egy-egy meghirdetett program visszajelzéseiből, pl.: a *Kötelezők Közösen* felolvasási programunkra a felnőttek készségesen lájkoltak, támogatták ötletünket, a gyerekek közül többen nemet mondtak. Sajnos be is tartották: eddig sokkal kevesebben jelentek meg programunkon, mint azt mi gondoltuk. Egyébként a tapasztalat: könnyebb lájkolni, mint utána a valóságosan cselekedni.

Forrás: 2011. nov. 25. <http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=13418&s=1&h=m>

Új könyvtár nyílt Siófokon

Országosan egyedülálló, háromszintes, 1700 négyzetméteres területű kulturális közintézményt vehetett át a nagyközönség Siófokon.

Siófok példát mutatott azzal, hogy a város méretéhez és igényeihez méltó, lelket erősítő kulturális beruházásra költött ezekben a nehéz időkben - mondta *Balázs Árpád* polgármester az önkormányzat önerős, 1,4 milliárd forintos beruházásából megvalósult Balatoni Regionális Történelmi Kutatóintézet és Könyvtár megnyitóján.

Forrás: 2011. nov. 30.

http://ingatlanmenedzser.hu/varos/2011/11/26/Luxus_konyvtar_nyilt_Siofokon_masfel_millia_NAAX3G; [Kultúra.hu, http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=13560&s=2&h=m](http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=13560&s=2&h=m)

Már középiskolásokat is vár az OSZK

Tizennyolcra tizenhat évre szállította le a beiratkozás korhatárát az Országos Széchényi Könyvtár. A módosítást Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter jelentette be a Széchényi Emléknapon, a könyvtár nyílt napján.

Forrás: 2011. nov. 30.

http://eduline.hu/kozoktatasi/2011/11/25/Mar_a_kozepiskolasokat_is_varja_az_Orszagos_J432RI

A könyvtárak marketing-ötleteket kölcsönöznek a könyvesboltoktól

A mai közkönyvtárak sokban hasonlítanak a könyvesboltokhoz: van bennük könyvek bemutatására szolgáló display, kávéforrás és ajándékbolt. Ezek is hozzásegítik a könyvtárakat, hogy a célcsoport szemében fontosak legyenek, segítenek a forgalom növelésében, illetve némi jövedelemre is szert lehet tenni. A Columbus-i Könyvtár egyik

fiókjában a könyvek egyes témáihoz megfelelő installációt tesznek; az utazási könyvekhez repülőgép-szárnyat imitálnak, a költészetnél faliújságon az olvasók megoszthatják egymással költői gondolataikat. A shop-konceptió szerint sok könyv borítóval (és nem gerinccel) néz az olvasó felé. Több helyen olvashatják a könyvtáros kínálatát, megismertetve az olvasókkal az egyébként kevésbé forgó állományegységeket is. Az igazgató megemlíti: bemutatjuk a használóinknak, hogy jól gazdálkodunk az ő pénzükből.

A könyvtárakban a nagy kölcsönzőpultokat néhány éve eltávolították, így lett hely lett az installációkhoz - és persze a könyvtárosok sem tudnak elbújni. A gyerekek figyelmét superhősökkel és szörnyekkel igyekeznek felkelteni. Az igazgató szerint: - A könyvesboltoktól átvesszük tapasztalataikat a könyvek bemutatásában. Persze, figyelembe vesszük, hogy a mi feladatunk sokkal inkább az ismeretszerzés támogatása, mint a pénzkereset.

Forrás: 2011. dec. 7.

<http://www.dispatch.com/content/stories/local/2011/11/28/libraries-borrowing-from-bookstores.html>

Passion to Read nemzetközi olvasás-támogató projekt indult

KönyvKaland néven indult el Magyarországon a Passion to Read nemzetközi olvasástámogató projekt. A *Kányádi Sándor* és *Halász Judit* fővédnökségével zajló program keretében a szervezők többek között százezer, erre az alkalomra írt, névre szóló könyvet osztanak ki 3-9 éveseknek.

A nemzetközi projekt legfontosabb célja, hogy a gyerekekkel megkedveltesse az olvasás világát, egyben azonban az egész társadalom figyelmét fel kívánja hívni az olvasás mint kommunikációs eszköz fontosságára - mondta el a *KönyvKaland* budapesti sajtótájékoztatóján *Antonio de Carvalho* projektvezető. A portugál szakember hozzátette, a nonprofit program központi elemei a névre szóló gyerekkönyvek, melyek főhősei az előzetes regisztráció után - egy különleges nyomdatechnológiának köszönhetően - a megajándékozott gyerekek nevét viselik.

Forrás: 2011. dec. 7.

<http://kultura.hu/main.php?folderID=887&articleID=320158&ctag=articlelist&iid=1>

Az Országos Játéknapi sikere az USA-ban

November 12-én az amerikai könyvtárak országszerte játéknapi tartottak. A kezdeményezés sikeresen teljesítette céljait: a közösség-építést és a különféle csoportok összehozását, ezzel is bizonyítva, hogy a könyvtár továbbra is képes a generációs szakadékok áthidalására, új közösségi együttműködések kialakítására és a pozitív megerősítésre a maga mindenkit szívesen látó közegében.

Az adatok arról tanúskodnak, hogy a családok szakítanak időt az együttlétre, a tinédzserek és nyugdíjasok meg tudják tanítani egymásnak kedvenc játékaikat a gyerekek, akik egyébként nem szólnának egymáshoz az iskolában, lelkesen játszanak együtt, a nyelvi korlátok megszűnnek a különböző anyanyelvű diákok között; a gyerekek megtanulják, hogy felváltva és csoportban játszani is jó, és a résztvevők számára a könyvtár új fényben tűnik fel.

- Résztvevő könyvtárak száma (regisztrált): 1412

- Résztvevő könyvtárak száma (adatszolgáltatók): 739

Legnagyobb demográfiai csoport a család (21.9%), ezt követi a egyes korosztály (19.3%), és a gyermekek és tinédzserek összesített csoportja (18.9%).

Forrás: 2011. dec. 8. <http://ngd.ala.org/2011/11/29/ngd11-another-success/>

Facebook - könyvtári tapasztalatok - Előjegyzés a Szabadkai Városi Könyvtárban

A szabadkai Városi Könyvtár magyar nyelven 2011 februárjától van jelen a Facebookon. (<https://www.facebook.com/szabadkai.konyvtar>) Ennek egyetlen oka volt: a könyvtár honlapja 3 nyelvű (magyar-szerb-horvát), s csak akkor lehet feltölteni valamit, ha az mindhárom nyelven megvan. Tehát egy felület kellett, amelyen a magyar anyanyelvű olvasók információhoz jutnak.

Eddig 231 lájkolónk van, ami nem sok, de annak örülünk, hogy ezek a tagok használják is az oldalt. Könyvajánlókat, idézeteket, programajánlókat teszünk fel, s arra kérjük a tagokat is, hogy csatlakozzanak ehhez, küldjenek idézetet, ajánlót. Emellett a tagok kérhetik a könyv előjegyzését, mivel az elektronikus katalógusunk ezt még nem teszi lehetővé. A Facebook azért jó terület, mert a középiskolásokhoz, egyetemistákhoz könnyebben eljut az információ, s ők az a korosztály, amelyiket meg kell tartanunk a könyvtár olvasói között. Az oldalt nyár óta reklámozzuk, könyvjelzőként kinyomtattuk az elérhetőséget, és beletettük minden olyan könyvbe, amelyet a 15-40 évesek szívesen olvasnak. Az oldalnak 2 adminisztrátora van, a könyvtár informatikusa és a kölcsönző osztályon dolgozó magyar anyanyelvű könyvtáros.

Forrás: 2011. dec. 9. <http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=13579&s=1&h=m>

Modernizálódnak a somogyi könyvtárak

Angol nyelvtanfolyam, számítógépes képzés, látványos rendezvények, hírességek a megye hét könyvtárában. Uniós támogatással összesen 92 millió forintból fejlesztették a somogyi intézményeket és képezték az ott dolgozókat.

Számítógépen rögzíti a könyvtár egyik dolgozója az új könyvek adatait. Az uniós pályázaton nyert több mint 92 millió forintból számítógépes ismeretet is tanultak a könyvtárosok. Az igazgatónő azt mondja; sok olyan célra is tudtak pénzt fordítani, amire egyébként nem tellett volna nekik.

A Megyei és Városi Könyvtár igazgatója, *Köpflerné Szeles Judit* elmondta: „Volt angol nyelvtanfolyam a könyvtárban, de ez csak a belső képzés. Ugyanakkor nagyon sok rendezvényt tartottunk, ami nagyon látványos volt a könyvtárban. Nagy neveket tudtunk meghívni, amire különben nem lett volna pénz, és hát tele volt a könyvtár.”

Forrás: 2011. december 14.

http://kapos.hu/hirek/gazdasag/2011-12-13/modernizalodnak_a_somogyi_konyvtarak.html

A tévé a menő a gyerekeknél

Még mindig a televízió az uralkodó médium a 8-14 évesek körében, de az internetezés szorosan követi a televíziózást - számolt be a KID.COMM kutatási projekt eredményeiről a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) Médiatanácsának egyik tagja egy műhelybeszélgetésen.

Vass Ágnes a kutatás lényeges megállapításait bemutatva kedden elmondta, hogy a 8-14 évesek majdnem mindegyike szokott internetezni, a megkérdezettek több mint fele napi gyakorisággal használja a világhálót. A 13-17 éves korosztály képviselőinek 44 százalékával fordult elő, hogy az elmúlt évben böngészés, online keresés közben pornográf oldalra tévedt, 47 százalékukkal pedig az, hogy böngészés közben durva, erőszakos jelenettel találkozott.

Forrás: 2011. dec. 21.

http://index.hu/kultur/media/2011/12/07/a_teve_a_meno_a_gyerekeknel

Honlapajánló

Harry Potter a digitális világban - <http://www.pottermore.com>

2011. októberben megnyílt a látogatók előtt a Pottermore weboldal, a legendás Harry Potter online világa. De néhány szerencsés mugli már előbb is regisztrálhatott az oldalon. A weboldal lehetőséget ad az olvasóknak élményeik megosztására, beszélgetésre. Az oldalra ingyen lehet regisztrálni.

Forrás: 2011. júl. 29. <http://hirek.prim.hu/cikk/86382/>

Könyvismertető honlapja - <http://legeza.oszk.hu>

Legeza Ilona könyvtáros leginkább saját honlapján közzétett könyvismertetőiről ismert az olvasók előtt. „Legeza Ilona honlapja a lehető legátfogóbb irodalmi gyűjtemény, érző és értő összefoglalókat ad a kortárs és a klasszikus művekről, mindenkinek ajánlom figyelmébe” - írja róla Szabó T. Anna. A WEB-tárhelyet az Országos Széchényi Könyvtár biztosította számára. A lelkes könyvtáros 2011. szeptemberében hunyt el, így vallott önmagáról:

Vagyok, aki voltam; leszek, aki vagyok:

Kérésre tárult tenyér, adásra kinyújtott kéz.

Forrás: 2011. szept 14. <http://legeza.oszk.hu>

A népmesék szerepe a korai olvasásfejlesztésben - <http://olvasasbibliografia.ektf.hu>

A Magyar Népmese Napja alkalmából *A népmesék szerepe a korai olvasásfejlesztésben* című annotált irodalomjegyzéket ajánljuk olvasóink figyelmébe, amely az alábbi internetes címen érhető el: <http://olvasasbibliografia.ektf.hu/>

A honlap szerkesztői: *Tamásné Fekete Adrienn* - főszerkesztő, az egri Eszterházy Károly Főiskola Központi Könyvtárának munkatársa, *Deák Krisztina* és *Rabné Vajna Katalin* - szerkesztők, az Eszterházy Károly Főiskola informatikus könyvtáros szakos hallgatói. A honlapon többek között népmese-gyűjtemények, mesés oldalak, meseajánló oldalak, könyvajánló oldalak, mesebibliográfiák, adatbázisok összeállított jegyzékeiben kereshetünk, de találunk a mesélésről szóló könyvajánlókat vagy gyermekirodalmi szervezetek, intézmények honlapjainak jegyzékét is.

Mint a honlapon szerepel, olvasmányajánlásaikkal - a Magyar Olvasástársaság által hirdetett VII. Országos Népmese-Nap tematikájához kapcsolódva - azt a célt kívánják szolgálni, hogy a 0-6 éves korú kisgyermek szülei és nevelői, a velük hivatásszerűen foglalkozók megtalálhassák az érdeklődésükhöz, illetve munkájukhoz kapcsolódó publikációkat.

Forrás: 2011. okt. 5. <http://olvasasbibliografia.ektf.hu/>

Olvasás Portál - <http://olvasas.opkm.hu>

Az értő olvasás olyan alapkészség, amely nélkül sem a tanulásban, sem felnőttként a munka világában nem lehet eredményesnek lenni. Nemzetközi összehasonlításban a 15 éves magyar diákok szövegértése sokkal rosszabb, mint a 10 éveseké. Ezért az Oktatáskutató és

Fejlesztő Intézet - Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum az olvasás népszerűsítésére és elősegítésére létrehozta az Olvasás Portált, amely támogatja az irodalomválasztást, és ahol a gyerekek izgalmas, az olvasással kapcsolatos tartalmakat találhatnak.

A portálon tankönyv-adatbázis, könyvkereső modul, játékok, irodalmi összefoglalók és fórum is várja az érdeklődőket. Emellett a kisiskolások olyan játékos feladatokban is megmutathatják irodalomtudásukat, mint a „Klasszikusok újratöltve”, ahol ismert irodalmi művek tartalmát kell mai szavakkal leírni. A legviccesebb összefoglalókat pedig szakmai zsűri választja ki.

Forrás: 2011. nov. 2. <http://olvasas.opkm.hu/>

Honlapszerkesztők figyelmébe: képek ingyen!

A következő összeállítás tíz gyűjteményt sorol fel, ahonnan a szerzői jogok megsértése nélkül tölthetünk le képeket honlapunk, blogunk vagy előadásunk számára.

- The Burning Well: <http://www.burningwell.org> - A világ minden tájáról egyének által adományozott fotókból áll.

- Everystockphoto: <http://www.everystockphoto.com/> - keresőmotor ingyenes fényképek válogatására. Több mint 12 millió képpel, regisztrálni kell tagként. A szerzői jogi kategóriák egyszerűek, a keresőfelület úgyszintén.

- Freefoto: <http://www.freefoto.com/> - 132413 kép 182 részben 3636 kategóriában

- Free Images: <http://www.freeimages.co.uk/> - 6000 kép az Egyesült Királyságban található forrásból.

- Free Range stock photographs: <http://freerangestock.com/> - ingyenes, de regisztrálni kell.

- Public Domain Photos: <http://www.public-domain-photos.com/> - ötezer képpel

- Wikimedia Commons: http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page - 11 és fél millió kép

Forrás: 2011. nov. 3.

http://philbradley.typepad.com/phil_bradleys_weblog/2011/10/free-to-use-images.html

MOKKA és ODR együtt – <http://www.odrportal.hu>

Mindenki számára hozzáférhető online katalógusként egyesítették a Magyar Országos Közös Katalógus és az Országos Dokumentum-ellátó Rendszer adatbázisát. Bánkeszi Katalin, a Könyvtári Intézet megbízott igazgatója elmondta: az OSZK és a Debreceni Egyetem e pillanatban is zajló fejlesztésének köszönhetően ma egyetlen ponton - a webcímen - 54 könyvtár dokumentumállományáról tájékozódhatnak az országlakók.

Magyarország digitalizálás terén nagyon nem áll jól, az elektronika mindenekelőtt az állománymegővést szolgálja, az OSZK 9 milliós dokumentumállományának például eddig csak egy töredékét, néhány tízezer tételt sikerült webesíteni. Az ok természetesen a pénzhiány: kézi erővel végzik a munkát, mert automata szkennerek nem telik. Első körben legalább három robotskenner kellene ahhoz a Nemzet Könyvtárának, hogy beindíthassa a tömeges digitalizálást, vagyis, hogy legalább a legnépszerűbb, legfontosabb dokumentumokat elérhetővé tegye a világhálón; ezek durván 60-80 millió forintba kerülnének, ez most elérhetetlenül sok pénz, aligha lesz tehát tartható a 2015-re kitűzött határidő. Az uniós hozzájárulás esélye is csekély, így az OSZK minden követ megmozgat, hogy támogatókat találjon.

Forrás: 2011. dec. 7. <http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=13592&s=1&h=m>

- A 36. hírlevél létrejöttében közreműködő – szakirodalmi információt szolgáltató gyermekkönyvtárosok:

Hagyományos források: *Fejesné Szabó Piroska* (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

Horváth Zita ((Móra Ferenc Általános Iskola Zeneiskola, Napközi Otthonos Óvoda és Könyvtár, Zalakaros)

Internetes források: *Oláh Rozália* (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

